

A nyugdíjpénztári tagok díjterhelése (2000-2013)

Tekintettel arra, hogy a pénztártagok által fizetett díjak a pénztárválasztásnál, illetve a pénztárak közötti esetleges átlépési döntésnél kiemelt jelentőséggel bírnak, a Magyar Nemzeti Bank elemzési jelleggel áttekintette az önkéntes nyugdíjpénztárak díjstruktúráját.

A díjterhelési mutató célja egy olyan egységes mutatószám alkalmazása, amely segítségével a tagokat éves szinten terhelő, a tagi befizetésekből és a bruttó hozamból levont díj megjeleníthető, és az egyes pénztárak esetében összehasonlítható.

Az önkéntes nyugdíjpénztárak működésük költségeit a pénztártagok illetve a munkáltatói tagok befizetéseiből levont díjból, a vagyonkezeléshez kapcsolódó tevékenységek ráfordításait a pénztártagok megtakarításait terhelő díjból fedezik. Az önkéntes nyugdíjpénztárra vonatkozó jogszabályi rendelkezések a díjlevonásra korlátokat írnak elő. A tag, illetve a munkáltatói tag által teljesített befizetésnek az évi 10 000 forint összeghatárig terjedő részéből legfeljebb 10 %-ot, az évi 10 000 forintot meghaladó részből legfeljebb 6 %-ot vonhat le a pénztár működési és likviditási célra. A tagdíjból levont díjrész tényleges mértékét a pénztár közgyűlése határozza meg, azt a pénztár alapszabálya tartalmazza. A befektetési tevékenység költségein belül a vagyonkezelésre levont költségek a jogszabály szerint nem haladhatják meg az éves átlagos befektetett vagyon 0,8 %-át. A befektetési tevékenység költségeivel kapcsolatos díjak a tagok megtakarításának bruttó hozamát csökkentik. A díjterhelési mutató e két célra levont összeg pénztári vagyonra számított átlagos éves aránya.

A gyakorlatban a pénztárak általában a jogszabályban megengedett korlátnál alacsonyabb díjakat alkalmaznak.

A pénztártagok számára a nyugdíjpénztári megtakarításukat terhelő díjak csak meglehetősen bonyolultan ítéltethők meg. Díjnak egyrészt a befizetett tagdíjak¹ működési és likviditási tartalékra jutó hányada, másrészt a megtakarítások befektetése után felszámolt díj (elsősorban vagyon- és letétkezelési díj) tekinthető. A levont díjak vetítési alapja eltérő, a működési és likviditási tartalékra jutó díjak a tagdíj arányában, a befektetési tevékenységhez kapcsolódó díjak a befektetett vagyonhoz viszonyítva vannak meghatározva. A díjterhelési mutató vizsgálatakor a pénztárak alapításától eltelt időre is tekintettel kell lenni. A megtakarítások kezdeti éveiben ugyanis a működési díjterhelés rész tetemes hányadot tesz ki a díjterhelésből, míg a befektetési tevékenységhez kapcsolódó díjak aránya csekélyebb, mivel a felhalmozott vagyon még nem számottevő. Később – a felhalmozott vagyon növekedésével – a befektetési tevékenységhez kapcsolódó díjterhelés rész aránya fokozatosan nő a teljes díjterhelésen belül a működési díjterhelés résszel szemben, így hosszú távon már a befektetési tevékenységhez kapcsolódó díjrész a meghatározó. Ennek következtében előfordulhat, hogy a működési díjterhelési mutató, és így a teljes díjterhelési mutató értéke pusztán a vagyon növekedése miatt csökkenő tendenciát mutat, miközben a tagdíjakat terhelő működési és likviditási célú levonások aránya, valamint a vagyonkezeléssel összefüggő költségek aránya változatlan.

¹ A számítás alapjául vett tagdíjak nem tartalmazzák a tagok egyéb befizetéseit, a működési célra kapott rendszeres és eseti támogatásokat, adományokat, egyéb bevételeket.

A korábbi években kiszámítottuk és közzétettük a magánnyugdíjpénztárak díjterhelési mutatóit. A szektorban bekövetkezett 2010. évi változások átgyűrűző hatásaként azonban a 2011-2013. évi tagdíjbevételek (a díjterhelési mutató egyik fő eleme) hiánya miatt e mutatók kiüresedtek, így e táblázat közzétételétől (az előző évhez hasonlóan) eltekintünk.

Az önkéntes nyugdíjpénztárakra vonatkozóan változatlanul közöljük a pénztári vagyonnal súlyozott szektorszintű átlagos díjterhelési mutatót. A teljes üzleti évvel nem rendelkező, illetve a beolvadt pénztárak díjterhelési mutatói nem hasonlíthatók össze a korábbi időszakokkal, a többi pénztár adataival, ezért azokat nem tesszük közzé.

A számítás eredményeként az elmúlt tizennégy év pénztárankénti díjterhelését mutatjuk be.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján megállapítható, hogy **az önkéntes nyugdíjpénztárak szektorszintű díjterhelése 2013-ban** a pénztári vagyonnal súlyozottan **csökkent**, a 2013. évi díjterhelés **0,85% volt**.

Szektorszintű súlyozott átlagos díjterhelés

Önkéntes nyugdíjpénztárak			
Év	Teljes díjterhelés*	Működési díjterhelés rész**	Befektetési díjterhelés rész***
2000	1,97%	1,21%	0,77%
2001	1,72%	1,02%	0,70%
2002	1,66%	0,88%	0,78%
2003	1,49%	0,81%	0,68%
2004	1,35%	0,67%	0,68%
2005	1,24%	0,58%	0,66%
2006	1,18%	0,54%	0,64%
2007	1,06%	0,49%	0,57%
2008	1,13%	0,55%	0,57%
2009	0,97%	0,46%	0,51%
2010	0,92%	0,37%	0,54%
2011	0,93%	0,39%	0,54%
2012	0,89%	0,36%	0,53%
2013	0,85%	0,32%	0,54%

*A teljes díjterhelés a működési és likviditási tartaléokra levont tagdíjrész és a befektetési tevékenységhez kapcsolódó költségek (vagyonkezelési díj, letétkezelési díj) összege az év végi pénztári vagyon és a vagyonkezelési, letétkezelési díjak összegére vetítve

**A működési díjterhelés rész a működési és likviditási tartalékra levont tagdíjrész összege az év végi pénztári vagyon és a vagyonkezelési, letétkezelési díjak összegére vetítve

***A befektetési díjterhelés rész a befektetési tevékenységhez kapcsolódó költségek (vagyonkezelési díj, letétkezelési díj) összege az év végi pénztári vagyon és a vagyonkezelési, letétkezelési díjak összegére vetítve

Díjterhelés 2000-2013

A következő táblázatban szereplő százalékos értékek azt reprezentálják², hogy az önkéntes nyugdíjpénztári tagok átlagosan a megtakarításuk hány százalékát fizették ki működési, likviditási célra, illetve vagyonkezelési, letétkezelési díjként (évente). A feltüntetett díjterhelési mutatók a pénztári vagyont átlagosan terhelő díjakat mutatják, így az adott tag esetében a díjterhelés mértéke ezektől eltérhet.

Önkéntes nyugdíjpénztárak intézményenkénti díjterhelése

Pénztár	Tevékenységek kezdete	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
3M Önkéntes Nyugdíjpénztár	1998	1,37%	1,16%	1,11%	0,96%	0,86%	1,07%	0,82%	0,81%	1,50%	0,80%	0,79%	0,93%	1,00%	0,89%
AEGON Magyarország Önkéntes Nyugdíjpénztár	1995	2,57%	2,58%	2,55%	2,18%	1,90%	1,77%	1,53%	1,36%	1,08%	1,27%	1,19%	1,21%	1,01%	0,95%
Allianz Hungária Önkéntes Nyugdíjpénztár	1996	2,46%	1,90%	1,94%	1,53%	1,68%	1,49%	1,44%	1,25%	1,37%	1,11%	1,09%	1,18%	1,07%	1,04%
Aranykor Országos Önkéntes Nyugdíjpénztár	1995	1,73%	1,50%	1,62%	1,36%	1,08%	0,87%	0,79%	0,67%	0,81%	0,66%	0,66%	0,68%	0,63%	0,63%
Artisjus Kardos Gyula Kiegészítő Nyugdíjpénztár	1995	0,68%	0,60%	0,64%	0,50%	0,44%	0,47%	0,81%	0,66%	0,64%	0,36%	0,64%	0,68%	0,56%	0,63%
BIZALOM Országos Önkéntes Kölcsönös Nyugdíjpénztár	1994	2,30%	2,01%	1,73%	1,40%	1,44%	1,35%	1,07%	0,78%	0,85%	0,93%	0,62%	1,01%	0,94%	1,00%
Bongrain Magyarország Önkéntes Nyugdíjpénztár	1999	1,54%	0,79%	0,63%	0,48%	0,43%	0,37%	0,36%	0,35%	0,43%	0,25%	0,39%	0,42%	0,23%	0,26%
Budapesti Elektromos Művek Rt. Munkavállalói Nyugdíjpénztára	1995	0,71%	0,85%	0,64%	0,64%	0,91%	0,40%	0,55%	0,43%	0,49%	0,82%	0,61%	0,51%	0,57%	0,58%
Budapesti Országos Önkéntes Kölcsönös Nyugdíjpénztár	1997	2,12%	2,14%	2,13%	1,85%	1,55%	1,44%	1,35%	1,30%	1,37%	1,08%	1,05%	0,95%	0,88%	0,88%
CÁT Önkéntes Kölcsönös Nyugdíjpénztár	1995	1,31%	1,50%	0,96%	0,78%	0,42%	0,36%	0,30%	0,34%	0,88%	0,75%	0,73%	0,93%	0,71%	0,64%
Chinoi Nyugdíjpénztár	1995	1,50%	0,88%	0,99%	0,67%	1,12%	1,13%	0,88%	0,67%	0,48%	0,71%	0,51%	0,50%	0,45%	0,69%
CIB Önkéntes Kölcsönös Nyugdíjpénztár	1995	1,06%	1,01%	0,83%	0,68%	0,55%	0,44%	0,42%	0,42%	0,50%	0,44%	0,32%	0,34%	0,29%	0,23%
Cimbora Nyugdíjpénztár	1996	1,33%	0,52%	0,51%	0,51%	0,48%	0,47%	0,46%	0,42%	0,43%	0,39%	0,36%	0,35%	0,32%	0,29%
Danubius Szálló és Gyógyuduló Rt. Munkavállalói Nyugdíjpénztára	1995	0,57%	0,49%	0,55%	0,48%	0,33%	0,66%	0,79%	0,64%	0,63%	0,54%	0,95%	0,68%	0,65%	0,60%
DUNASTYR Polisztirologyártó Zrt. Kiegészítő Nyugdíjpénztár	1996	0,38%	0,32%	0,03%	0,94%	0,78%	0,73%	0,73%	0,63%	0,67%	0,61%	0,60%	0,66%	0,60%	0,35%
Életút Nyugdíjpénztár	1995	1,93%	1,20%	0,95%	0,88%	0,74%	0,73%	0,70%	0,62%	0,70%	0,65%	0,49%	0,49%	0,52%	0,52%
Első Hazai Nyugdíjpénztár	1994	0,11%	0,12%	0,48%	0,42%	0,41%	0,44%	0,43%	0,48%	0,56%	0,52%	0,54%	0,56%	1,06%	0,71%
Első Kalocsai Nyugdíjpénztár	1995	0,97%	1,05%	0,86%	0,73%	0,71%	0,87%	0,81%	0,69%	0,70%	0,60%	0,60%	0,59%	0,55%	0,54%
Első Országos Iparosövetségi Nyugdíjpénztár	1995	1,31%	1,17%	1,08%	0,82%	0,73%	0,60%	0,58%	0,51%	0,56%	0,52%	0,49%	0,56%	0,44%	0,45%
Első Rendőri Kiegészítő Nyugdíjpénztár, a Belső Nyugdíjpénztár	1995	2,18%	2,06%	1,83%	1,59%	1,36%	1,26%	1,22%	1,03%	1,43%	1,29%	0,86%	0,89%	0,65%	0,45%
ERSTE Önkéntes Nyugdíjpénztár	1996	1,83%	1,78%	2,01%	2,38%	2,05%	2,11%	1,74%	1,49%	1,68%	1,29%	1,14%	1,22%	0,94%	0,99%
FŐGÁZ Kölcsönös Kiegészítő Nyugdíjpénztár	1996	2,15%	1,59%	1,16%	0,89%	0,31%	0,36%	0,36%	0,33%	0,76%	0,74%	1,00%	0,62%	0,61%	0,79%
Generali Önkéntes Nyugdíjpénztár	1995	2,21%	1,72%	1,74%	1,77%	1,74%	1,79%	1,64%	1,55%	1,66%	1,18%	1,24%	0,62%	1,10%	0,99%
Gyógyház Önkéntes Kölcsönös Biztosító Nyugdíjpénztár	1996	2,04%	1,91%	1,78%	1,58%	1,35%	1,67%	1,49%	1,36%	1,42%	0,98%	1,31%	1,39%	1,23%	1,11%
HALADÁS Regionális Önkéntes Nyugdíjpénztár*	1995	2,13%	1,28%	1,82%	1,23%	2,28%	0,96%	0,98%	0,95%	1,09%	0,95%	0,87%	0,82%	0,80%	0,90%
HONVÉD Közforgalmi Önkéntes Nyugdíjpénztár	1995	2,14%	2,08%	2,16%	1,76%	1,21%	1,03%	0,74%	0,65%	0,78%	0,71%	0,85%	0,83%	0,70%	0,60%
Hunfalpa Magyar Közforgalmi Píloták Nyugdíjpénztára	1995	2,92%	0,89%	1,27%	1,63%	1,39%	1,30%	0,99%	0,68%	0,74%	0,80%	0,44%	0,78%	0,41%	1,17%
ING Országos Nyugdíjpénztár**	1996	2,15%	1,98%	2,02%	1,49%	1,34%	1,36%	1,26%	1,23%	1,26%	0,97%	0,96%	1,09%	1,04%	0,90%
Lily Nyugdíjpénztár	1998	1,74%	1,45%	1,37%	1,05%	0,90%	0,95%	0,62%	0,37%	0,40%	0,29%	0,21%	0,19%	0,19%	0,16%
Mentő Önkéntes Nyugdíjpénztár	1995	2,14%	1,52%	1,86%	1,67%	1,35%	1,15%	1,09%	0,95%	0,98%	0,87%	0,88%	1,13%	0,80%	0,81%
Mező Nyugdíjpénztár	1994	1,92%	1,59%	1,36%	1,11%	1,12%	1,09%	1,18%	0,91%	1,05%	1,11%	0,76%	0,91%	0,82%	0,91%
MKB Országos Nyugdíjpénztár	1996	1,59%	1,54%	1,59%	1,43%	1,15%	1,12%	1,14%	1,06%	1,24%	0,95%	0,92%	0,89%	0,82%	0,83%
Nyugdíjbiztosítási Dolgozók Önkéntes Kiegészítő Nyugdíjpénztára	1996	1,44%	1,23%	1,25%	1,05%	0,93%	0,82%	0,81%	0,78%	1,09%	0,99%	0,83%	0,64%	0,57%	0,55%
OFFICIUM Országos Nyugdíjpénztár	1995	1,82%	1,21%	1,93%	1,60%	1,79%	1,82%	1,74%	1,94%	2,26%	2,84%	1,95%	1,94%	3,14%	1,63%
OTP Önkéntes Kiegészítő Nyugdíjpénztár	1995	2,36%	1,92%	1,86%	1,82%	1,62%	1,43%	1,38%	1,28%	1,50%	1,11%	0,99%	0,98%	0,86%	0,85%
Pannónia Nyugdíjpénztár, a CIG Partnerség tagja	1995	0,96%	0,85%	0,79%	0,73%	0,61%	0,61%	0,62%	0,54%	0,66%	0,55%	0,49%	0,50%	0,79%	0,83%
Postás Kiegészítő Nyugdíjpénztár	1996	1,26%	1,37%	1,29%	1,23%	1,01%	1,01%	1,18%	1,14%	0,93%	0,97%	0,89%	0,81%	0,86%	0,89%
PRAXIS Önkéntes Kölcsönös Kiegészítő Nyugdíjpénztár	1995	2,02%	1,44%	1,75%	1,91%	1,26%	0,95%	n.a.	1,08%	1,01%	1,04%	1,03%	1,20%	1,03%	1,21%
Prémium Önkéntes Nyugdíjpénztár	1995	3,67%	2,90%	2,31%	1,90%	1,72%	1,69%	1,82%	1,30%	1,26%	1,04%	1,04%	1,30%	1,10%	1,03%
Quaestor Országos Önkéntes Nyugdíjpénztár	1996	1,26%	1,33%	1,16%	1,08%	0,96%	1,35%	1,45%	1,25%	1,34%	1,14%	1,30%	1,45%	0,90%	1,11%
RÁBA Önkéntes Kiegészítő Nyugdíjpénztár	1996	1,10%	0,57%	0,48%	0,54%	0,57%	0,70%	0,58%	0,45%	0,71%	0,46%	0,46%	0,54%	0,58%	0,66%
Richter Gedeon Rt. mellett működő Önkéntes Nyugdíjpénztár	1995	1,46%	0,43%	0,41%	0,40%	0,35%	0,38%	0,37%	0,38%	0,42%	0,37%	0,34%	0,35%	0,34%	0,32%
Taurus Országos Önkéntes Kölcsönös Nyugdíjpénztár	1994	0,88%	0,67%	1,24%	0,82%	2,09%	1,52%	0,93%	0,74%	0,87%	0,84%	0,91%	0,71%	0,59%	0,70%
TEMPO Nyugdíjpénztár	1995	2,06%	1,96%	1,79%	1,64%	2,78%	1,69%	1,52%	0,98%	1,69%	1,35%	0,87%	0,63%	0,54%	0,55%
Tradíció Önkéntes Kölcsönös Kiegészítő Nyugdíjpénztár	2007								5,05%	2,73%	1,81%	1,08%	1,18%	0,72%	0,67%
Újszászi Szövetkezeti Nyugdíjpénztár	1997	1,95%	1,90%	1,17%	1,05%	1,02%	1,15%	0,99%	1,07%	0,85%	0,98%	1,04%	0,79%	1,00%	0,76%
Vasutas Önkéntes Nyugdíjpénztár	1998	1,75%	1,39%	1,29%	1,12%	0,90%	0,76%	0,69%	0,65%	0,86%	0,76%	0,71%	0,68%	0,58%	0,64%
Voláncsalád Nyugdíjpénztár	1996	2,11%	2,05%	1,77%	1,54%	1,36%	1,39%	1,09%	0,98%	0,87%	0,86%	0,51%	0,77%	0,79%	0,73%
Zugliget Önkéntes Kölcsönös Országos Nyugdíjpénztár	1997	1,74%	1,52%	1,61%	1,26%	1,15%	1,09%	1,07%	0,89%	0,82%	0,57%	0,51%	0,62%	0,48%	0,49%

*: A Haladás Regionális Önkéntes Nyugdíjpénztár 2014.01.01-jétől végeleszámolt.

** Az ING Önkéntes Nyugdíjpénztár 2014.06.30-ával beolvadt az Aranykor Országos Önkéntes Nyugdíjpénztárba.

² A díjterhelés számítása során az éves beszámolóban szereplő nem fedezeti jellegű tagdíjbefizetéseket és a vagyonkezelői, letétkezelői díjakat vetítettük a pénztári vagyon záró piaci eszközértékére és a vagyonkezelési, letétkezelési díjak összegére. A számítást a 2000. évtől kezdődően végeztük, mivel az éves beszámoló formátumában ekkor már a vagyonkezelési, letétkezelési díj külön soron jelent meg. Ez a megközelítés a pénztártagok oldaláról méri fel a díjakat.

Összegzés:

Az önkéntes nyugdíjpénztári szektor egészére számított teljes díjterhelés mértéke 14 év alatt 1,97 százalékról 0,85 százalékra csökkent. 2013-ban az egyes pénztárak értékei 0,16% és 1,63% között szóródtak, többnyire a pénzügyi háttérintézménnyel nem rendelkező, valamint a munkáltatói háttérű pénztáraknál volt az átlagosnál kisebb a díjterhelés.

Az MNB megítélése szerint az önkéntes nyugdíjpénztárak a nyugdíjcélú megtakarítások piacán versenyképes öngondoskodási termékeket kínálnak, részben annak köszönhetően, hogy a költségterhelésük kedvezőnek tekinthető.

A pénztárak adott évekre vonatkozó díjterhelése közötti összehasonlítás során figyelembe kell venni, hogy a mutató javuló értékét – többek között – befolyásolja a vagyon növekvő trendje, és a tagdíjbefizetések csökkenése. Jogszabályi korlátozások és a felügyeleti intézkedések is hozzájárultak ahhoz, hogy a díjterhelés értéke jelentősen mérséklődött az elmúlt években.

A díjterhelési mutató értékelésénél fontos szempont, hogy az nem tartalmazza a befektetési alapokon keresztül felmerülő közvetett befektetési költségeket. Az MNB a jogszabályi keretek betartását szigorúan ellenőrzi, a pénztáraknál lefolytatott vizsgálatainak során – a tagdíjfelosztási eljárásokkal együtt – nagy hangsúlyt helyez arra, hogy a közvetlen és közvetett befektetési költségek összhangban legyenek.

A díjterhelési mutató értékei nem vethetők össze a befektetési egységekhez kötött nyugdíjbiztosításokra számított teljes költség mutatókkal (TKM). Míg a díjterhelési mutató mindig egy adott évre vonatkozó tényleges befizetéseket vesz figyelembe, addig a TKM modellszámításra épülve feltételezett befizetések segítségével a futamidő egészére határoz meg egy éves átlagos költséget.

Az MNB tervezi, hogy a jövőben a nyugdíjpénztárakra közzétesz egy, az összehasonlíthatóságot jobban szolgáló, TKM jellegű mutatót is a díjterhelési mutató mellett.

Budapest, 2014. december 29..